

„Miképp adjunk jogot a jognak, hogy joga legyen jognak lennie” – körkép a magyarországi jogi szakkönyvtárakról^{1,2}

A 21. század társadalmi-politikai és információtechnológiai kihívásai főleg a szakkönyvtárakat, köztük kitüntetetten a jogi szakterületen működőket érintették. Írásomban a magyarországi jogi szakkönyvtárak könyvtári rendszerben betöltött helyét, szerepét mutatom be. Kitérek a tudományterület sajátosságaiból fakadó speciális könyvtári feladatokra, az állam- és jogtudomány egyedi információs forrásaira, a célközönségre, a jogi szakkönyvtárakkal szembeni elvárásokra. Ismertetem a jogi szakkönyvtárak típusait, és az egyes típusokhoz tartozó könyvtárakról rövid tájékoztatást mellékelek. Kiemelten foglalkozom a bírósági könyvtárakkal, melyek az 1990-es évektől tartó folyamatos fejlődés eredményeképpen mára 151 szolgáltatóhellyel rendelkező, igen jól szervezett Bírósági Könyvtári Rendszerben működnek. Végezetül bemutatom a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Jogi Szekciójának megalakulását, és felhívom a figyelmet a jogi szakterületen működő könyvtárak és könyvtárosok összefogásának fontosságára.

Tárgyszavak: szakkönyvtár; jog; Magyarország; szakmai szervezet

Társadalom – Jog – Könyvtár

A társadalom, jog és könyvtár egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A könyvtár – mint a legdemokratikusabb intézmény – történetiségében elválaszthatatlan a mindenkori társadalomtól. Kialakulása az emberi társadalom szükségszerű velejárója, az emberré válással indult meg, és mára egészen az információs társadalom komplex jelenségéig jutott el. Napjainkban zajlik az internet, a digitalizáció és az elektronikus kiadványok forradalma, az információ felértékelődik, a tér- és időkorlátok ledőlnek. Az információ felértékelődésével egy igen dinamikus gazdasági magatartás és egy teljesítményorientált gondolkodás vált általánossá, melynek szereplő az x, y, z generáció, és fő jellemzője a digitális bennszülöttek és a migránsok együttélése.³ Mindezekre a változásokra és a változó felhasználói igényekre a könyvtáraknak is reagálniuk kell. Az új adatkezelési technikák hatását már érezzük. A változások eddig is rendkívüliek, de a hatásai még beláthatatlanok. Az azonban már bizonyos, hogy napjainkra a Lao-ce által 2500 évvel ezelőtt megfogalmazott jövendölés kézzelfogható vált valósággá vált: „Nem kell, hogy a küszöböt átlépjed, a világot úgy is megismerheted.”⁴ Hiszen napjainkban a könyvtár már nem pusztán a

könyvek együttese, hanem az emberi tudás sajátos reprezentációja, amely mára egy elektronikus összekapcsolt könyvtárak rendszerében őrzött virtuális tudásanyaggá vált, melynek célja az emberiség különböző információhordozókon rögzített kulturális örökségének a megőrzése.⁵ Ez a célja az országunk legnagyobb kulturális intézményrendszerének, a mai magyarországi könyvtári rendszernek is.

A mai magyarországi könyvtári rendszer

A több mint 6000 különböző típusú könyvtárral és könyvtári tevékenységet folytató szervezettel rendelkező magyarországi könyvtári rendszert „A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL törvény⁶ szabályozza, mely pontosan meghatározza a könyvtártípusokat, köztük a szakkönyvtárak fajtáit és feladataikat is. Bár címében csak a nyilvános könyvtárakat említi, a törvény hatálya vonatkozik a nem nyilvános könyvtárakra is. Az ágazati szakmai felügyeletet az *Emberi Erőforrások Minisztériuma* (EMMI) látja el.

A szakkönyvtárak

A XXI. század változó, egyszerre globalizálódó és individualizálódó világában a legbonyolultabb változások az összes könyvtártípusok közül a szakkönyvtárakat érik, mivel talán ezekben a típusú könyvtárakban kell a leggyorsabban reagálni, és nekik a legbonyolultabb megfelelni a használói igényeknek. Különösen igaz ez a megállapítás a jogi szakkönyvtárakra.

Jogi szakkönyvtárak

A jogi szakkönyvtárak speciális tudományterülete maga a „jog”, melynek társadalmi jelentősége a hazai és nemzetközi politikai változások hatására felértékelődött (rendszerátalakítás, EU-s csatlakozás, többpártrendszer, jogharmonizáció). Ennek nyomán:

- Új intézmények jöttek létre: Alkotmánybíróság, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala.⁸
- Az önkormányzati rendszer kialakulása révén jelentős szerepet kapott a helyi jogalkotás.
- Új állam- és jogtudományi képző intézmények alakultak.
- A már létező jogi könyvtárak új lendületet kaptak, állományuk és tevékenységük is új formát és tartalmat kapott.⁹

A jogi szakkönyvtárak kitüntetett helyzetét még tovább fokozza:

- a tudományterület fontossága,
- a szaktájékoztatás speciális volta,
- a szakmai célközönség presztízse.

A jog fogalma

A jogtudomány az egyik legrégebb és legtekintélyesebb, tradíciókban gazdag, sokoldalú tudományág. A középkori egyetemeken is már kulcsszerepet töltött be. A „JOG” szó köznapi jelentései: jogszabály, jogosultság, szabadság.

A jog jelenti azt a szabályt, parancsot, magatartási normát, amelyet a társadalomban kialakult legerősebb hatalom, az állam alkot, alkotni enged vagy elismer, és melynek végrehajtását végső fokon fizikai kényszerrel is biztosíthatja.¹⁰ Ezért nagyon fontos a megismerhetőségének biztosítása.

Az állam- és jogtudomány információs forrásai

A jog sajátos helyzetét azzal is erősíti, hogy a szükséges szakirodalom biztosításával részt vesz a jogalkotási és a jogalkalmazási folyamatban is, a

jogi információforrások, a jogforrások típusai pedig nagyon eltérőek a köznapi tájékoztatási eszközöktől. A jogi információk és a leggyakoribb jogforrások a jogalkotási, jogalkalmazási és jogkövetési tevékenységekkel kapcsolatos anyagokban jelennek meg.¹¹ Legfontosabb fajtái:

1. A jogalkotó szervek által kiadott jogszabályok (Alaptörvény, törvény, rendeletek, határozatok, EU-s normák).
2. A jogalkalmazási gyakorlat forrásai (bírói határozatok: eseti, jogegységi, elvi).
3. Szakirodalmi források (bibliográfiák, szótárak, kézikönyvek, kommentárok, szakfolyóiratok, adatbázisok).
4. Elektronikus adatbázisok.

A törvényhozás ütemének felgyorsulása, a joganyagok gyors avulása miatt éppen a jog az a tudományterület, mely először kényszerült átlépni a Gutenberg-galaxist, mivel a beszélt, írott és nyomtatott jog után itt jelentek meg először jelentősebb adatbázisok formájában a „digitalizált jog” termékei, kezdetben a cégeljárás, később a jogszabálygyűjtemények terén. A máshol nem használatos pótlapozható, kapcsos kommentárok gondozása vagy a hatályosság kérdése is elég sok gondot okoz a tájékoztatásban, melyeket az elektronikus adatbázisok segítségével ma már egyszerűen megoldhatunk. Ezekből kell a szakmai és könyvtárosi kompetenciákkal kellően felvértezett jogi könyvtárosoknak kiszolgálni a jogalkotókat és a jogalkalmazókat.

A jogi információk célközönsége

- A jogtudomány művelői.
- A jogi oktatás résztvevői: hallgatók, oktatók, jogtudósok.
- A jogász hivatásrend szereplői:
 - Bírák, titkárok, fogalmazók, igazságügyi alkalmazottak.
 - Ügyvédek, ügyvédjelöltek.
 - Ügyészek, ügyészjelöltek.
- Jogtanácsosok.
- Közjegyzők.
- Képviselők.
- Önkormányzati dolgozók.
- Rendvédelmi szervek dolgozói.
- Állampolgárok.

Jogi könyvtárosok

A jogi információnyújtás legfontosabb segítői, kiszolgálói a szakmai kompetenciákkal kellően felvértezett jogi könyvtárosok, melyek közül elsőrangú a gyorsaság és pontosság, de emellett a könyv-

tárosi, jogi, idegennyelv-tudási és az informatikai ismeretek sem nélkülözhetők.

További elvárt kompetenciák még:

- Érdekvédelem biztosító képesség.
- Együttműködési képesség.
- Hatékony kommunikáció.
- Kreativitás és innovációs képesség.
- Vezetői képességek.¹²

Jogi szakkönyvtárak az országos szakkönyvtári rendszerben¹³

A jogalkotás és jogszolgáltatás szakkönyvtárainak feladata a jogi információk megismertetésének elősegítése, valamint a jogalkotási, az ítélkezési és a tudományos munka támogatása.

Az 1997. évi CXL. törvény szerint az alábbi kategóriákba sorolhatók a szakkönyvtárak:

Országos szakkönyvtárak

Tudományos szakkönyvtárak / kutatóintézeti könyvtárak

Minisztériumi könyvtárak

Felsőoktatási könyvtárak / Jogi egyetemek / kari könyvtára

Egyéb könyvtárak / Igazságügyi könyvtárak

Ezekben a kategóriákban az alábbi könyvtárak sorolhatók a jogi szakterülethez:

Országos szakkönyvtárak

A kulturális törvény az „országos szakkönyvtári” titulussal megkülönböztetett könyvtárak alapvető feladatául a szakirodalom minél teljesebb beszerzése mellett a szakterületükhöz tartozó hazai és nemzetközi könyvtárakkal való kapcsolattartást, kooperációt, a szakbibliográfiai feltárást jelölte meg.

Ezekből az alábbi két könyvtár tartozik a jogtudomány körébe:

Országgyűlési Könyvtár

A politika fellegetként emlegetett Országgyűlési Könyvtár, nyilvános országos jogi szakkönyvtár. A jogtudomány, a politikatudomány, a közigazgatás és a 20. századi történelem szakkönyvtára.

Az Országgyűlés szervezetéhez tartozik. Alapításának éve: 1870.

Napjainkban a csodaszépen felújított, eredeti állapotába visszaállított könyvtár új szolgáltatásokkal és új szervezeti formában várja olvasóit, az ország legnagyobb jogi gyűjteményével. A Digitalizált Törvényhozási Tudástár (DTT) projekt keretében 5272 kötetet digitalizáltak, összesen 2 millió oldal terjedelemben. Feladata még az országgyűlési képviselők és munkatársaik részére információs és kutatási szolgáltatások biztosítása, a jogalkotás támogatása a Képviselői Információs Szolgálat (Infoszol) révén.

www.ogyk.hu

<https://www.youtube.com/watch?v=LdG2q8IFjec>

A Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Könyvtára

A Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Könyvtára (MTA TK) az MTA TK Jogtudományi, Kisebbségkutató, Politikatudományi és Szociológiai Intézet összevont könyvtáraként működik. Alapításának éve: 1926.

A könyvtár nem nyilvános, csak a kutatóintézeti munkatársai használhatják, szervezetileg az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontján belül működik. Gyűjtőkörébe főként jogtörténeti dokumentumok, MTA kiadványok, az MTA kutatóinak művei tartoznak. A *jogtudomány fellegetként* közreműködik a hazai jogtudomány fejlesztésében, és részt vesz a hazai tudóstársadalom tevékenységében. Fő feladata a tudományos munka támogatása. Jelentős jogi folyóiratai: Acta Juridica Hungarica, Állam- és Jogtudomány. Maga készíti kutatói adatbázisát, de ezek bekerülnek a Magyar Tudományos Művek Tárába (MTMT). A HUNOR (HUNGarian Open Repositories) konzorciumot a magyar felsőoktatási intézmények és az MTA Könyvtára hozta létre a nyílt hozzáférés (open access) hazai gyakorlatának kialakítása céljából.¹⁴

<http://konyvtar.mta.hu/>

<http://jog.tk.mta.hu/mta-tk-konyvtara>

Tudományos szakkönyvtárak / kutatóintézeti könyvtárak

A tudományos kutatómunka szellemi műhelyei, feladatuk az adott szakterület kutatási információs bázisának kialakítása és működtetése. Igen fontos a naprakészség, az új eredmények bemutatása, mindez nagyon körültekintő gyűjteményszervezést

igényel.¹⁵ Ebbe a kategóriába szintén két jogi szakkönyvtár sorolható:

Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet Szakkönyvtára

Nem nyilvános tudományos könyvtár, a *Belügyminisztérium* irányítása alatt áll. Elsősorban az intézet munkáját segíti, de a szolgálati igazolvánnyal rendelkező dolgozók is igénybe vehetik.

Fő gyűjtőköre a kriminalisztika, a rendőrségre vonatkozó dokumentumok és a bűnügyi szakértői irodalom.

<http://bszki.hu/page.php?15>

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala Frecskay János Szakkönyvtára

Az egykori *Szabadalmi Hivatal Könyvtára* 2011-től viseli a Szabadalmi közlöny első felelős szerkesztőjének a nevét. Az 1949-ben alapított könyvtár jogelődjei a *Magyar Királyi Szabadalmi Hivatal*, valamint a *Magyar Királyi Szabadalmi Bíróság* könyvtárai voltak. 1994 óta áll nyilvános szolgáltatásokkal az érdeklődők rendelkezésére. Teljességre törekvően gyűjti, rendszerezi, tárolja és szolgáltatja a szellemi tulajdon-védelemmel vagyis az iparjogvédelmi és szerzői jogi szakirodalom, valamint ezek határterületeivel kapcsolatos dokumentumokat. A szabadalmi és használatiminta-oltalmi dokumentumok tekintetében köteleespéldány megőrző szerepet is ellát. Egyedülálló gyűjteményével a hivatal hatósági tevékenységéhez nyújt szolgáltatásokat. Integrált könyvtári rendszere a HUNTÉKA, mely a honlapról elérhető.

<http://www.sztnh.gov.hu/hu/frecksay-janos-szakkonyvtar>

<http://www.sztnh.gov.hu/hu/mivel-fordulhatok-a-hivatalhoz/frecksay-janos-szakkonyvtar>

Minisztériumi könyvtárak¹⁶

Nem nyilvános kormányzati könyvtárak, feladatuk a kormányzati és a jogalkotói munka támogatása, a szakmai háttéranyagok biztosítása. Közülük a következő négy tartozik a jogi szakterülethez. Az első kettő fenntartója az Igazságügyi Minisztérium.

Igazságügyi Minisztérium Jogi Könyvtára

Az 1885-ben alapított könyvtár jelenleg a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületében (1055 Szalay utca 16.) található. 1997-ben az *Igazságügyi Mi-*

nisztérium elköltözött a Kossuth tér 4. sz. alatti irodaházba, de a könyvtár maradt a régi helyén. 2010-ben kapta az *Igazságügyi Minisztérium Jogi Könyvtára* elnevezést.

A szerzeményezés itt már befejeződött, így mára az 55 000 kötetes könyvtár igazi muzealizálódott könyvtárrá vált, melynek gondozását egy fő könyvtáros végzi. Csak a hivatal dolgozói használhatják.

Igazságügyi Minisztérium Könyvtára

Az Igazságügyi Minisztérium 1997-ben történt elköltözése után a budapesti Kossuth tér 4. szám alatt szükségessé vált egy új szakkönyvtár létrehozása. Ez az intézmény 2015 júliusa óta újra látogatható. Fő feladata az Igazságügyi Minisztérium, a Miniszterelnökség, a Miniszterelnöki Kabinetiroda, valamint a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (KEF) munkatársai tevékenységének segítése. A gyűjtemény alapját szakkönyvek, kézikönyvek, útikönyvek, térképek, valamint napilapok, hetilapok, folyóiratok alkotják, mindezt a korábbi országházi szakszervezeti könyvtártól átvett gazdag szépirodalmi válogatás egészíti ki. Jelenleg két fő könyvtáros gondozza az állományt. Feladatuk elsősorban az ellátandó intézmények munkatársainak kiszolgálása.¹⁷

Külgazdasági és Külügyminisztérium Bánffy Miklós Könyvtára¹⁸

Nem nyilvános minisztériumi könyvtár, az intézmény munkatársai és engedéllyel más kutatók is használhatják. Alapvető feladata a hazai és a külképviseleti munka támogatása.

Fő gyűjtőkörébe tartozik a politika, politikatudomány, diplomácia, diplomáciatörténet, nemzetközi kapcsolatok, az egyes országok külpolitikája. Mellék gyűjtőköre: újkori történelem, gazdaságpolitika, jogtudomány, nemzetközi jog, nyelvtanítás, nyelvtankönyvek, szótárak. Elektronikus katalógusának elérhetősége: a www.hunkat.hu, melyben a 2000 után beszerzett könyvek, illetve téma szerint válogatott szakfolyóiratcikkek találhatók meg. 2012-től viseli *Bánffy Miklós* író, külügyminiszter nevét. Szolgáltatásai közül fontos a Dokinfo, mely a külképviseletek számára nyújt tájékoztatást, 2011-től a Visegrádi Alap kiadványait különgyűjteményben őrzi.

Nemzetgazdasági Minisztérium Könyvtára

Nem nyilvános minisztériumi könyvtár, az intézmény munkatársai és engedéllyel más kutatók is

használhatják Jogelődjének tekinthető a *Pénzügyminisztérium Könyvtára* az 1870-es évektől. Állományában a háborúk szerencsére nem okoztak kárt. Több ezer jogi, pénzügyi és közigazgatási munkával büszkélkedhet a könyvtár. Itt őrzik az 1868-tól 49-ig hiánytalanul meglévő állami költségvetések és zárszámadások eredeti példányait, de megtalálhatók itt 1865-től 1944-ig az Országgyűlési Naplók és jegyzőkönyvek, irományok sorozatai is. Fő gyűjtőkörbe a tartozik a közgazdaság-tudomány, gazdaság, pénzügy, adó, jog, közigazgatás, államigazgatási, gazdaságjogi és minisztériumi kiadványok. A feldolgozást a QTÉKA integrált könyvtári rendszerrel végezték el, mely elérhető a minisztérium intranetes rendszerében. Olvasóiknak színvonalas könyvtári szolgáltatásokat biztosítanak.^{19,20}

Felsőoktatási könyvtárak/ jogi egyetemek / kari könyvtárak

Az egyik legrégebb óta létező könyvtártípus, általában hármass funkciót töltenek be. Legelső és legfontosabb feladatuk az intézmény (főiskola vagy egyetem) hallgatóságának és oktatószemélyzetének kiszolgálása a jogkövetés és jogalkalmazás területén. Ezen kívül támogatják az intézményben folyó tudományos kutatómunkákat, és általában ellátnak nyilvános tudományos szakkönyvtári szolgálatot is.²¹ Tagjai egyrészt a felsőoktatási hálózathoz, másrészt kapcsolódnak szakterületük könyvtári hálózataihoz is.

Fajtái: tudományegyetemi könyvtár, szakegyetemi könyvtár, főiskolai könyvtár, kari könyvtár, tanszéki/intézeti könyvtár.²²

Szoros kapcsolatban vannak a fenntartó intézménnyel.

Részt vesznek a könyvtárszakos hallgatók jogi szaktájékoztatásának gyakorlatvezetésében, valamint a PhD-hallgatók könyvtári-informatikai oktatásában is. Új szolgáltatásaik egyike az MTMT-vel kapcsolatos munkák átvállalása. Jellemző, hogy saját egyetemük kiadványaiból összeállított tudásbázist repozitóriumokba szervezik. Ezekben a könyvtárakban a legnagyobb az elektronikus dokumentumok iránti igény.

Hazánkban jelenleg tizenkét jogi egyetemi/kari könyvtár működik.

Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem Könyvtára

Az *Andrássy Gyula Német Nyelvű Egyetem* (Andrássy Gyula Deutschsprachige Universität Budapest) egy budapesti székhelyű felsőoktatási intézmény, mely 2001 óta német nyelven kínál mester- és szakirányú továbbképzéseket. Feladata a külföldi szolgálat vezetőinek képzése. Több mint 25 európai országból fogad hallgatókat. Nem nyilvános könyvtárát 2003 óta, az egyetem dolgozói és hallgatói használhatják, az érdeklődő kutatók kérelmen útján vehetik igénybe. Állománya szorosan kapcsolódik az egyetemi képzéshez, ezzel támogatva az oktató- és kutatómunkát. 2010-ben az Oszták kulturális Fórum Könyvtára állományával bővült.²³

<http://www.andrassyuni.eu/bibliotheken/universitat-sbibliothek.html>

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Társadalomtudományi Könyvtára

A tudományos és szakkönyvtári ellátásban országos gyűjtőkörű könyvtár a *Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára*. 2002-ig a *Jog- és Államtudományi Szakkönyvtár* az Egyetemi Könyvtár különgyűjteményeként működött. Egy új egyetemi beruházás keretében épült meg a Társadalomtudományi Könyvtár a Társadalomtudományi Oktatási Központtal együtt, és 2002. november 25-én kezdte meg működését. Feladata elsősorban az egyetem Kassai úti campusán lévő karok (Közgazdaságtudományi Kar, Állam- és Jogtudományi Kar, Informatikai Kar) oktatási, kutatási igényeinek segítése, de mint nyilvános könyvtár, városi és regionális feladatokat is ellát, részt vesz az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben.

A Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (DEA) az egyetemen létrehozott dokumentumok digitális tárhelye. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/>
http://social.lib.unideb.hu/hu/konyvtar_gyujtemenye

Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kari Könyvtár

A Kari Könyvtár története nem tekint vissza hosszú múltra. Az Egyetem alapításától, 1635-től jó két és félszázad évig az *Egyetemi Könyvtár* látta el a szolgáltató feladatokat az oktatott tudományok

minden területén. 1957-ben határozott a Kari Tanács arról, hogy az oktatóknak és a hallgatóknak létre kell hozni egy gyűjteményt. Volt tantermekből 54 férőhelyes olvasótermet alakítottak ki a Kar földszintjén. 1993-ban döntött az Egyetem a Könyvtár bővítéséről. 1998 nyarára készült el véglegesen az olvasóterem, a kiegészítő és munkahelyiségekkel és a raktárral. 2010-ben kezdődött meg a Kari Könyvtár kutató szakkönyvtárrá fejlesztése.

Az ELTE Jogi Kari Könyvtára nyilvános egyetemi kari könyvtár. Feladatköre a kar oktatóinak, hallgatóinak és egyéb dolgozóinak ellátása az oktatáshoz, tanuláshoz, kutatáshoz és más szakmai tevékenységéhez szükséges nyomtatott és elektronikus információkkal. A könyvtár 150 férőhelyes olvasótermében prézens szolgáltatást nyújt, állománya csak helyben olvasható, nem kölcsönözhető.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Digitális Intézményi Tudástára (EDIT) az egyetemen létrehozott dokumentumok tárhelye, archívuma.

<https://edit.elte.hu/xmlui/>

<http://www.ajk.elte.hu/konyvtar>

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kari Könyvtára

A Károli Gáspár Református Egyetem a már működő budapesti karai mellett az 1998/99. tanévtől kezdődően kiegészítette szervezetét, oktatási tematikáját és megindította a nappali tagozatos jogi oktatást. Az oktatási munka megkezdésével csaknem egyidőben indult a képzési és kutatási szempontoknak megfelelő könyvtár kialakítása.

Az induló könyvtári állomány jórészt ajándékokból, hagyatékokból, az OSZK Főlépéldány Központja által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból tevődött össze. Könyvtári állományát gazdagították a jogászképzés prominens személyiségeinek könyvgyűjteményei. A friss, új megjelenésű, alapvető jogi szakkönyvek, tankönyvek, jegyzetek, periodikumok (heti és havilapok, közlönyök, jogtárak) már saját beszerzésből kerültek a 14 000 könyvtári egységből álló nyilvános könyvtár állományába.

A beiratkozás ingyenes, de az állomány csak helyben használható, kölcsönzésre csak a kar oktatói és munkavállalói jogosultak.

<http://www.kre.hu/ajk/index.php/kari-konyvtar/>

Közép-Európai Egyetem Könyvtára/ Central European University Library

Az Amerikai Egyesült Államokban és a Magyar Köztársaságban akkreditált budapesti székhelyű felsőoktatási intézmény 1992-től működik, amely posztgraduális képzést nyújt a társadalomtudományok, a bölcsészettudományok, a közgazdaságtudomány és a jogtudomány terén.

A könyvtárat az egyetem oktatói, hallgatói, kutatói használhatják. Külső olvasók referencialevéllel, csak helyben használhatják.

<http://www.ceu.edu/hu/kee>

Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Karának Könyvtára

A Kari Könyvtár a Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar oktató, nevelő és kutató munkáját segítő tudományos intézmény, nem nyilvános kari könyvtár, mely a Miskolci Egyetem Központi Könyvtárának hálózatában működik. Alapításának éve 1996. A könyvtárat a Miskolci Egyetem hallgatói, oktatói használhatják, valamint egyéb érdeklődők egyedi kérelem alapján, melyet a könyvtár vezetője bírál el. A könyvtári állomány használata helyben olvasással történik. Kölcsönzés nincs.

<http://www.lib.uni-miskolc.hu/web/allam-es-jogtudomanyi-kar/magunkrol>

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Közigazgatási Kar

A könyvtár a közigazgatási szakemberek képzésével és továbbképzésével foglalkozó Államtudományi és Közigazgatási Kar színvonalas szakirodalmi ellátását hivatott szolgálni. Ennek szellemében alakítja állományát. Közigazgatási szakkönyvtárként speciális helye és szerepe van az országos könyvtári hálózatban, mivel egyedülként teljességre törekvően gyűjti a hazai közigazgatástudományi szakirodalmat. A beiratkozás ingyenes és minden tanév elején meg kell újítani. Elsősorban az intézmény hallgatói és dolgozói vehetik igénybe a szolgáltatásokat, de egyedi engedéllyel más személyek is.

[http://akk.uni-](http://akk.uni-nke.hu/karunkrol/szakkonyvtar/szolgáltatások)

[nke.hu/karunkrol/szakkonyvtar/szolgáltatások](http://akk.uni-nke.hu/karunkrol/szakkonyvtar/szolgáltatások)

Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Kari Könyvtár

A Rendészettudományi Kari Könyvtár nyilvános könyvtár. Célja, a karon folyó képzések és kutatá-

sok szakirodalmi és információs igényeinek színvonalas kielégítése és a felhasználók minőségi kiszolgálása. A könyvtár az oktató, nevelő, tudományos valamint tanulmányi munkát segítő szervezeti egység, amely szakirodalmi információs központként működik.

<http://rtk.uni-nke.hu/konyvtar/kari-konyvtar>

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar Könyvtár

A PPKE Jog- és Államtudományi Karának Könyvtára nyilvános egyetemi könyvtár, 1996-tól áll a hallgatók és az érdeklődők rendelkezésére. A könyvtárhoz tartozik a Kari Irattár, a Kiadványraktár, valamint itt őrzik a Karon megvédett szakdolgozatokat és doktori értekezéseket. Az előtérből nyílik a Királyok Terme, melynek falait a XIX. század végén festett történelmi témájú faliképek díszítik (megtekintése előzetes egyeztetés alapján lehetséges). A könyvtár kiadványcsere-kapcsolatot tart fenn a hazai jogi szakkönyvtárakkal és egyéb felsőoktatási könyvtárakkal. A könyvtár tagja az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének, valamint a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Jogi Szekciójának.

<https://jak.ppke.hu/ppke-jak-kari-konyvtar>

Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

A Pécsi Tudományegyetem könyvtárának jogelődjét, a Pécsi Püspöki Könyvtárat Klimó György pécsi püspök alapította 1774-ben, és tette nyilvánossá elsőként Magyarországon.

A Jogi Kar Könyvtára az 1923-ban Pozsonyból Pécsre átköltözött egyetem történetével együtt alakult. 1974-ben lett önálló hálózati részleg. 2003 szeptemberében nyílt meg a jogi és a közgazdasági könyvtár, egyesítve az addig külön működő két kari könyvtárat. A könyvtár 2007 márciusáig PTE ÁJK–KTK Kari Könyvtár néven működött, majd Benedek Ferenc professzor halála után felvette az ismert római jogász nevét. 2010 szeptemberében ismét jelentős változás történt a könyvtár életében, megépült a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, és ebbe az impozáns épületébe költözött át, integrálódva az itt elhelyezett tizenöt könyvtári egységből álló hálózat állományába. A Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdaságtudományi Szakkönyvtár mint nyilvános könyvtár – az oktatás-kutatás információs infrastruktúrájaként – szakmai tevékenységével két karon, az Állam- és Jogtudományi és a Közgazda-

ságtudományi Karon folyó képzést és kutatómunkát szolgálja, és tevékenyen részt vesz az információs kultúra elsajátíttatásában.

<http://www.lib.pte.hu/ajkktk/bemutatkozas>

Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Szakkönyvtára

A SZIE Állam- és Jogtudományi Kar Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Szakkönyvtára nyilvános állami egyetemi szakkönyvtárként működik. Története a hajdani Győri Királyi Jogakadémia történetéhez kapcsolódik. 1892-ben a jogakadémia kényszerű megszüntetésekor a könyvtári állományt a Pozsonyi Királyi Jogakadémia kapta meg. A győri jogászképzés újraindulásakor 1995-ben újra megindult a győri jogi szakkönyvtár működése, majd 2003. november 26-án a jogászképzés új épületében sor került a megújult könyvtár megnyitására.

<http://dfk.sze.hu/jogi-konyvtar-2>

Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtára

A könyvtár jogelődje a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem 1921-ben Szegedre költözött könyvtára. Mivel az egyetem valamennyi ingósága, így könyvtára is Kolozsvárra maradt, induló állományát nagykönyvtárak fölőspéldányai és adományok jelentették. A gyors gyarapodás után az 1990-es években tértek át az elektronikus feldolgozásra; a szegedi Egyetemi Könyvtár az ország egyik legdinamikusabban fejlődő gyűjteményévé lépett elő. A jelent meghatározó, paradigmajellegű változás a könyvtár használatában és szolgáltatásaiban az új egyetemi könyvtári épület 2004-ben történő megnyitásával következett be. 70 tanszéki, intézeti, kari könyvtár állományának integrálásával az Egyetemi Könyvtár mintegy ötmillió könyvtári egységet őriz és használtat. Az 1974 óta működő kari könyvtárak feladatait is az egyetemi könyvtár vette át. A könyvtár jelentős „Contenta” elnevezésű gyűjteménye valójában nem egy repozitórium, hanem tematikusan elkülönülő repozitóriumok – akár közösen is kereshető – sorozata.

<http://www2.bibl.u-szeged.hu/index.php>

Az igazságügy területén működő könyvtárak

Az „Egyéb szakkönyvtárak” kategóriájába sorolja a törvény a bírósági/igazságügyi könyvtárakat. Ezek

jellemzően egy könyvtárossal működő, nem nyilvános könyvtárak, a jogalkalmazás intézményeinek segítői. Elsősorban a fenntartó intézmény dokumentumait, illetve a működéshez szükséges szakirodalmat biztosítják.

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Könyvtár²⁴

Az Országgyűlési Biztos Hivatala 1995-ben alakult meg, és költözött be a Tüköry u. 3. szám (Budapest, V. kerület) alatt lévő épületbe, majd 1996 februárjában úgy döntött az akkori vezetőség, hogy szükség van egy, a hivatalt és a munkatársak munkáját segítő, belső könyvtárra.

2002 januárjában az egész intézmény átköltözött a Nádor utca 22-be, a mai székhelyére. Itt 180 m²-en egy iroda, egy nagy olvasóterem, folyóíratrészig, két raktár, valamint egyéb kisebb termek lettek kialakítva a könyvtár számára. 2012-ben, a hivatal teljes átalakulásakor a szervezet és ezzel a könyvtár neve is megváltozott: *Alapvető Jogok Biztosának Hivatala* (AJBH) lett). A bibliotéka fő gyűjtőkörébe a 2012. év előtt hivatalban lévő és a jelenlegi ombudsman és helyettesei által végzett tevékenységek figyelembevételével az emberi, állampolgári és alapjogok; adatvédelem és információk jogok; nemzeti és etnikai jogok; környezetvédelem tartoznak. Mindezek mellett kiegészül az állomány az alapműveknek számító kézikönyvtárral és a társadalomtudományok – főleg a joghoz kapcsolódó – néhány területével (politika, pszichológia, pedagógia, filozófia, etika, történelem). A könyvtár elsődleges célja a mindenkor ombudsmanok és helyetteseik, valamint a hivatalban dolgozók munkájának segítése. Ebből adódóan nem nyilvános könyvtárként, hanem belső szervezeti egységként lát el feladatokat, így a gyűjtemény külsős személyek számára nem kölcsönözhető. Természetesen kutató külsős magánszemélyeket, egyetemi és főiskolai hallgatókat, diákokat, a jog területe iránt érdeklődőket külön engedéllyel szívesen lát az intézmény.

Katalógusa a honlapról elérhető az alábbi linken:

<https://www.ajbh.hu/search>

<https://www.ajbh.hu/a-konyvtarrol>

Az Alkotmánybíróság Könyvtára (1990)

A könyvtár létrehozása egybeesik az *Alkotmánybíróság* létrejöttével. Az 1990 óta működő nem nyilvános könyvtár gyűjteményét főleg az intézmény történetére vonatkozó irodalom, az Alkotmánybíró-

sági határozatok, külföldi alkotmánybíróági és uniós dokumentumok alkotják.

<http://www.alkotmanybirosag.hu/>

A Budapesti Ügyvédi Kamara Könyvtára

Legrégibb jogi szakkönyvtárunkat 1866-ban alapították a budapesti ügyvédek számára. A nem nyilvános könyvtár az ügyvédség történetére vonatkozó, a jogi illetve jogi vonatkozású egyéb szakirodalom, az ügyvédek és az ügyvédi kar tagjai számára fontos munkák gyűjtő- és szolgáltató helye. Rendkívül informatív honlapjáról igen sok hasznos információ közvetlenül elérhető. Katalógusa az alábbi linken kereshető:

<http://www.librarything.com/catalog/bukkonyvtar>

<http://konyvtar.bpugyvedikamara.hu>

A Legfőbb Ügyészség Könyvtára

Az 1953 óta működő könyvtár az ügyészségek történetére, működésére vonatkozó hazai és nemzetközi irodalmat és a nemzetközi ügyészségek kiadványait gyűjti.

A Magyar Országos Közjegyzői Kamara Könyvtára

Egyik legfiatalabb jogi könyvtárunk 2008 óta működik. A közjegyzői munkával kapcsolatos joganyagok, ezek digitális változata, jelentős reprintkiadványok alkotják állományát a *Magyar Közjegyzői Akadémia* tevékenysége révén. Állományában megtalálható pl. a Királyi Közjegyzők Közlönye digitalizált változata 1895-től 1944-ig, és a Közjegyzők Közlönye 2010-től napjainkig. A könyvtár előzetes egyeztetéssel látogatható, katalógusa több mint 7200 rekordot tartalmaz, a honlapról elérhető és kereshető:

<http://www.kozteka.hu/demokozjegyzo-kat/>

<https://www.mokk.hu/index.php?menuid=35>

Az Országos Kriminológiai Intézet Könyvtára

Az Országos Kriminológiai Intézet Könyvtára 1960 óta működő nem nyilvános szakkönyvtár, feladata elsősorban az intézeti kutatók, ügyészégi dolgozók kiszolgálása, de előzetes bejelentkezés alapján nyitva áll minden, a kriminológia iránt érdeklődő szakember számára. Utóbbiak a dokumentumokat csak helyben használhatják. Az állomány gyarapítása teljes mértékben az intézetben folyó kutatásokhoz, a kutatói igényekhez igazodik.

A kriminológiai és kriminalisztikai, bűnügyi statisztikai anyagok, bűnözéskutatás szakkönyvtára. A könyvtár állománya a HunTéka könyvtári rendszeren keresztül közvetlenül kereshető az alábbi linken:

<http://konyvtar.okri.hu:8080/monguz/index.jsp>

<http://www.okri.hu/index.php/konyvtar>

Bíróági könyvtárak

<http://mia.birosag.hu/>

Bár a bíróságok kezdetől rendelkeztek az ítélkezési munkához szükséges kiadványokkal, könyvtárak és könyvtárosok a 90-es évekig csak kivételes helyeken akadtak, például *Fővárosi Törvényszék, Kúria*. Az utóbbi húsz évben igen jelentős pozitív változás történt ezen a téren. 1994-ben a *Zalaegerszegi Törvényszéken* könyvtáros alkalmazásával hoztak létre egy jogi szakkönyvtárat. Az itt kialakított könyvtári modellt egyre több bíróság vette át, majd 1998-ban és 2004-ben megrendezésre került a *Bíróági Könyvtárosok 1.²⁵ és 2. Országos Konferenciája.*²⁶ Az itt megfogalmazott elvek mentén sikerült elkezdni a bírósági könyvtárak hálózatának kialakítását.

Újabb lendületet adott ügyünknek a 2006-ban létrehozott *Magyar Igazságügyi Akadémia (MIA)*, ahol a Tájékoztató és Dokumentációs Osztály (TDO) kialakításával létrehozták az intézmény könyvtárát, és ez lett a bírósági könyvtárak szakmai módszertani központja. Ezzel kialakult a *Bíróági Könyvtári Rendszer* intézményi háttere, és megkezdődött egy intenzív, komoly könyvtárszakmai munka.

A magyarországi bírósági könyvtári rendszer

Bíróági könyvtárak címszó alatt napjainkban 27 báziskönyvtárat és 131 letéti könyvtárat tartunk nyilván. A folyamatos fejlődés eredményeképpen ma már ezek igen jól összefogott Bíróági Könyvtári Rendszerben működnek, amely 2016-ba ünnepli fennállása 10 éves évfordulóját.

A hálózat tagjai:

- Báziskönyvtárak: a Kúria és a MIA TDO könyvtára, az ítélőtáblák és a törvényszékek könyvtárai.
- Letéti könyvtárak: a báziskönyvtárakhoz kapcsolódó alsóbb fokú bíróságok könyvtárai (Járásbíróságok és a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok).
- Központja a MIA Tudományszervezési és Dokumentációs Osztályán kialakított könyvtár,

amely a központi elektronikus adatbázis és a bírósági könyvtári munka módszertani központja.

A rendszer követi a bíróságok szervezeti felépítését (1. ábra).

Országos Bíróági Hivatal Magyar Igazságügyi Akadémia Könyvtára

Kúria Tóry Gusztáv Jogi Szakkönyvtára (Legfelsőbb Bíróság)

Ítélőtáblák Könyvtárai:

Budapesti Ítélőtábla Könyvtára

Debreceni Ítélőtábla Könyvtára

Győri Ítélőtábla Jogi Szakkönyvtára

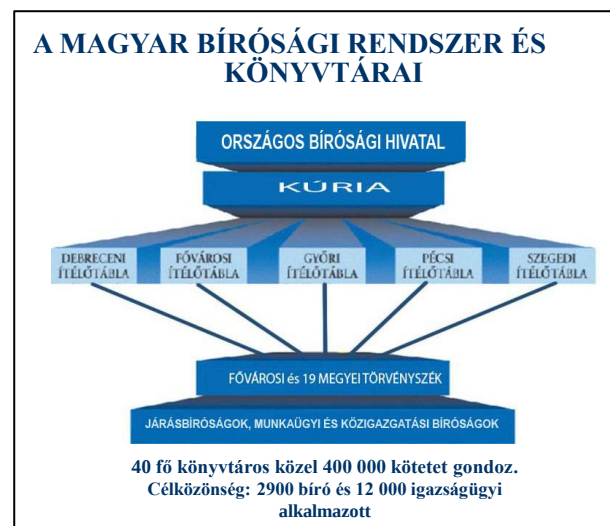
Pécsi Ítélőtábla Könyvtára

Szegedi Ítélőtábla Könyvtára

Törvényszékek Könyvtárai (főváros + 19 megye; 20)

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok Könyvtárai (főváros + 19 megye; 20)

Járásbíróságok Könyvtárai (111)

1. ábra A magyar bírósági rendszer és könyvtárai

A bírósági könyvtárfejlesztés legfőbb célja az volt, hogy az addig országos szinten földrajzilag elkülönülten működő bírósági könyvtárakból az ítélkezési munkát segítő, egymással együttműködni képes könyvtári hálózat épüljön ki. Ennek legfőbb eszköze az E-Corvina Integrált Könyvtári Rendszer beszerzése és üzemeltetése volt.

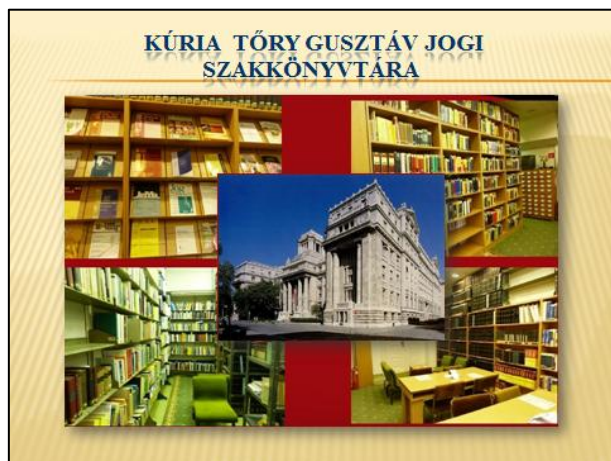
Ez alkalmas volt a különböző szintű adatfeldolgozási technikák egységesítésére, és ennek segítségével közös katalogizálással mára már feldolgoztuk a báziskönyvtárak állományát. Így minden felhasználó tájékozódni tud nem csak a saját, hanem a rendszerben lévő összes könyvtár állományáról.

A levelezőrendszerünkön keresztül igen aktív a kapcsolattartás, és a könyvtárközi kölcsönzés is. A közös katalógus elérhetősége:

<http://corvina.birosag.hu:8080/WebPac/CorvinaWeb>

A legfontosabb bírósági könyvtártípusok

A Kúria Tóry Gusztáv Jogi Szakkönyvtára

2. ábra A Kúria Tóry Gusztáv Jogi Szakkönyvtára

A Kúria (korábbi elnevezése Legfelsőbb Bíróság) fenntartásában működő könyvtár jogelődjét 1882-ben a *Magyar Királyi Curia* alapította, *Majláth György* országbíró közreműködésével. A nem nyilvános jogi szakkönyvtár állománya 56 ezer könyvtári egység, több mint 95 féle kurrens időszaki kiadvány, melyet 3 fő könyvtáros gondoz. A beiratkozott olvasók száma 328.

<http://www.lb.hu/hu/konyvtar/kuria-jogi-szakkonyvtara>

A Fővárosi Törvényszék Könyvtára

3. ábra A Fővárosi Törvényszék Könyvtára

A legnagyobb bírósági könyvtár 1954 óta működik, fenntartója a *Fővárosi Törvényszék*. Nem nyilvános jogi szakkönyvtár, helyi feladatkörű, jogtudományi szakkönyvtár, de a hozzá fordulókat engedéllyel kiszolgálják. Hálózati központi könyvtár 7 fiókkönyvtárral és 5 letéti könyvtárral rendelkezik. Állománya 56 500 könyvtári egység, könyv és bekötött folyóirat, kurrens folyóirat, elektronikus dokumentum. Szakszemélyzete 5 fő könyvtáros, 6 fő könyvtári feladatokat ellátó tisztviselő, 1 fő papírestaurátor. Beiratkozott olvasóinak száma 2 200.

A Zalaegerszegi Törvényszék Dr. Degré Alajos Jogi Szakkönyvtára

4. ábra A Zalaegerszegi Törvényszék dr. Degré Alajos Jogi Szakkönyvtára

A *Zalaegerszegi Törvényszék* 1994-ben alapította könyvtárát. 1995-től viseli *Dr. Degré Alajos* a *Zalaegerszegi Levéltár* egykori igazgatójának nevét, akinek könyvhagyatékát tartós letétként, különgyűjteményként őrzi és kezeli. Nem nyilvános jogi szakkönyvtár, de bejelentkezés után fogadja az érdeklődőket. Báziskönyvtárához három letéti könyvtár tartozik (Keszthely, Nagykanizsa és Lenti). Állománya 16 000 könyv és bekötött folyóirat, 60 kurrens folyóirat. Olvasóinak száma 400, 2014-ig egy, azóta két könyvtáros látja el a könyvtári feladatokat.

<http://zalaegerszegitorvenyszek.birosag.hu/20130709/konyvtar>

A magyar Bírósági Könyvtári Rendszer elért eredményei 2006–2016 között

Az OBH MIA jogi szakkönyvtárának és szolgáltatásainak kialakításával, működtetésével kialakult a bírósági könyvtárak módszertani központja.

Sikerült a 151 szolgáltatóhely működtetéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket megteremteni. Pályázatok révén kedvezményes dokumentum-beszerzési programokat, szakmai iránymutatást kapnak a szervezet könyvtárosai, az e-Corvina közös katalógusban pedig közös összefogással feldolgozásra került a Kúria és a báziskönyvtárak dokumentumállománya.

Szakmai együttműködési programokat sikerült kialakítani a hazai és külföldi partnerintézményekkel (könyvtárak, kiadók, képzőintézmények, MKE Jogi Szekció, Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége stb.) Aktívan részt veszünk a magyar jogi szakirodalom országos szolgáltatásában.

Eredményeink számokban

Könyvtárak száma: 27 báziskönyvtár és 131 letéti könyvtár

Célközönség: 2900 bíró és 12 000 igazságügyi alkalmazott

Könyvtárosként dolgozók száma: 48 fő

Állomány: közel 400 000 kötet

Regisztrált használó: 9969 fő

Kölcsönzések száma: 25 032 db²⁷

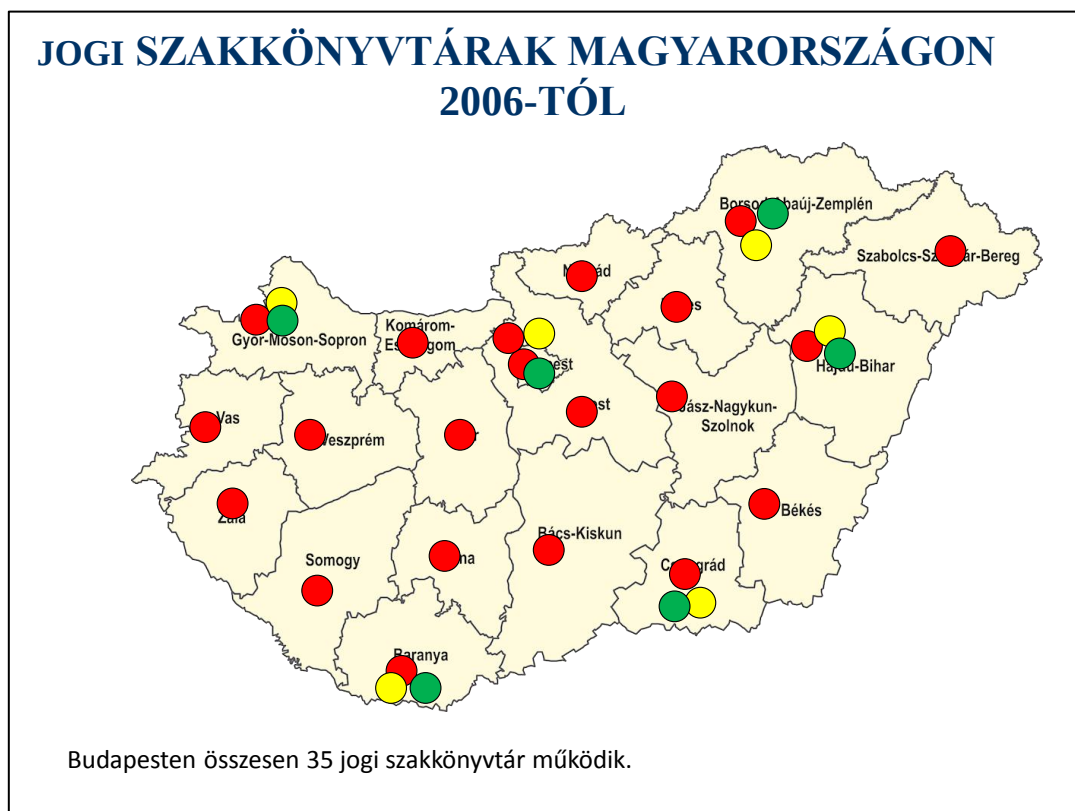
A fentieket jól érzékelteti az 1. és 2. számú térkép.

1. térkép **Jogi szakkönyvtárak Magyarországon 2006-ig**

2006-ig 22 jogi szakkönyvtár működött Budapesten, vidéken az 5 egyetemi könyvtár (Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged, Győr).

2006-tól Budapesten 35, vidéken az 5 egyetemi mellé 24 bírósági társult 139 letéti könyvtárral. Az ábra önmagáért beszél, látható, hogy a Bírósági Könyvtári Rendszer létrejöttével jelentősen javult az ország lakosságának esélyegyenlősége a jogi szakirodalomhoz való hozzájutás terén.

2. térkép Jogi szakkönyvtárak Magyarországon 2006-tól

A bírósági könyvtárak kapcsolata a könyvtári rendszer egészével – a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Joji Szekciója

A bírósági könyvtári rendszer kiépítésével párhuzamosan kezdődött el annak a szándéknak a megvalósítása, hogy bekapcsolódhassunk a könyvtárosok szakmai közösségébe. Sajnos a kezdeti időszakban nem voltak meg a személyi feltételek, összesen öt szakképzett kolléga dolgozott az ország bírósági könyvtáraiban. 1999-ben a Pápán, a vándorgyűlésen mutatkoztunk be a Társadalomtudományi Szekció Bírósági könyvtárosok csoportjaként. A további fejlődés eredményeképpen 2011-ben tudtuk megszervezni azt a fórumot, melyen a résztvevők kinyilvánították szekcióalapítási szándékukat. Az MKE jóváhagyása után 2011 március 4-én megalakult a Jogi Szekció.²⁸ A bírósági-igazságügyi könyvtárosok mellett tagjaink sorába léptek a jogi egyetemek könyvtárosai, az OSZK, az Országgyűlési Könyvtár, az MTA, az SZTNH munkatársai és a jogi hivatásrend képviselői is.

Összegzésül – együttműködés

A jogalkotást, a jogalkalmazást, a jogi tudományok oktatását napjainkban közel nyolcvan intézmény és több mint kétszáz szakképzett könyvtáros, jogvégzett és információs szakember támogatja ma Magyarországon.

A rendelkezésükre álló, tárgyi, személyi és gazdasági feltételrendszer mellett működésükkel és szolgáltatásaikkal maximálisan biztosítják a jogi információkhoz való hozzáférést, a jogalkotói és az ítélkezési munkát.

Bár a jogi szakirodalmi ellátás a könyvtári rendszer egészének feladata, a Bírósági Könyvtári Rendszer létrejötte és működése jelentősen támogatja a jogi szakirodalmi ellátást, és a könyvtárak közötti együttműködést, az MKE Jogi Szekciója pedig a jogi szakterületen működő könyvtárak és könyvtárosok országos szintű együttműködésének színteréül szolgál.

Végezetül útravalóul *Frank Ignác* idézetével kívánok a könyvtári rendszer munkatársainak és használóinak további sikeres együttműködést és eredményes munkát!

*„Az ember úgy vagyon alkotva, hogy élete fenntartására, annál inkább boldogságára, sokféle javak kívántatnak melyeket vagy a természet nagyobb kisebb bőséggel elszórt, vagy az emberek készítene-
nek.*

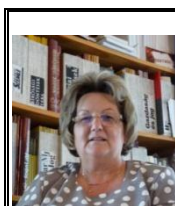
*De egynek egynek sem ereje sem ügyessége ele-
gendő nem lévén, az okosabbak összeállanak
társaságba; mely ha megerősödött, sokan már
nagy dolgokat is végre vihetnek.*“²⁹

Irodalom és jegyzetek

- ¹ Joggal kapcsolatos idézetek: Somlyó György
<http://www.citatum.hu/kategoria/Jog/5>.
- ² 2016. március 29-én a KSH-ban megrendezett Szakkönyvtári seregszemle c. rendezvényen elhangzott előadás szerkesztett változata.
- ³ KLENOVITSNÉ ZÓKA Tünde: Digitális nemzedék: megváltozott pedagóguskompetenciák - Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, 2011
http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/digitalis_nemzedek/index.html
- ⁴ Tao-ce: Tao-Te-King (47)
<http://www.hamvasbela.org/2013/07/lao-ce-tao-to-king-hamvas-bela-forditasa.html>
- ⁵ VERÓK Attila: Bevezetés a könyvtár-és információ-tudományba.- Eger, Eszterházy Károly Főiskola, 2011. - p. 18.
www.tankonyvtar.hu/...konyvtar.../02_bev_konyvtar_es_infotudomany.d...
- ⁶ 1997. évi 140. törvény:
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV
- ⁷ VARGA Katalin: A szakkönyvtár. In: Könyvtárosok kézikönyve 3. köt. /szerk. Horvát Tibor, Papp István. - Budapest, Osiris, 1999. - p. 107.
- ⁸ Előzőleg: Ombudsman Hivatal és Országgyűlési Biztosok Hivatala
- ⁹ Gerencsér Judit, Haraszi Pálné, Sándor Gertrud: Megalakult a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Jogi Szekciója. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011.5. - p.37.
- ¹⁰ BÍRÓ György – BENKOVICS Barnabás: Általános tanok. - 3. átd. kiad. - Miskolc : Novotni K., 1998. - 229 p. ; 21 cm p. 13.
- ¹¹ Lásd bővebben: Általános közigazgatási ismeretek II. modul Jogalkotási és jogalkalmazási ismeretek
[http://vtki.uni-nke.hu/downloads/szv/Tankonyvek2013/altalanos_kozigazgatasi_ismeretek_II-modul_jogalkotasi_es_jogalkalmazasi_ismeretek_\(2013\).pdf](http://vtki.uni-nke.hu/downloads/szv/Tankonyvek2013/altalanos_kozigazgatasi_ismeretek_II-modul_jogalkotasi_es_jogalkalmazasi_ismeretek_(2013).pdf)
- ¹² KORENY Ágnes: Hogyan lehetsz a holnap (szuper) könyvtárosa?
http://www.kithirlevel.hu/index.php?kh=hogyan_lehet_sz_a_holnap_szuper_konyvtarosa
- ¹³ Az egyes könyvtárak bemutatásához a hivatkozott tételeken kívül felhasználtam a honlapjukon található tájékoztató anyagokat, és a kérésre hozzám eljuttatott ismertetőket. A digitális anyagok letöltésének ideje egységesen: 2016. 08. 30.
- ¹⁴ HUNOR (HUNGarian Open Repositories) konzorcium:
<http://www.open-access.hu/hunor>
- ¹⁵ ACZÉL-PARTOS Adrienn: Jogi könyvtárak és jogi adatbázisok. In: A jog tudománya. – Bp. : HVG ORAC, 2015. p. 580.
- ¹⁶ A minisztériumi könyvtárakról önálló előadás hangzott el a rendezvényen dr. Amberg Eszter előadásában Búvópatakok a magyar könyvtári rendszerben: a minisztériumi szakkönyvtárak címmel. Elérhetősége: <https://videotarium.hu/hu/recordings/details/12899>, [Buvopatakok a magyar könyvtári rendszerben a minisztériumi szakkönyvtárak](http://buvopatakok_a_magyar_konyvtari_rendszerben_a_miniszteriumi_szakkonyvtarak)
- ¹⁷ Forrás: A könyvtár munkatársainak személyes tájékoztatója.
- ¹⁸ Lásd bővebben: Amberg Eszter: Búvópatakok a Búvópatakok a magyar könyvtári rendszerben 2. A minisztériumi szakkönyvtárak 2008–2012. In: Könyvtári figyelő, 2014. (60. évf.) 1. sz. 11-21. p.
- ¹⁹ NGM Könyvtár:
<http://oroksegnapokngm.kormany.hu/konyvtar>.
- ²⁰ ACZÉL-PARTOS Adrienn: Jogi könyvtárak és jogi adatbázisok. In: A jog tudománya. – Bp.: HVG ORAC, 2015. p. 598-600.
- ²¹ SZILÁGYI Tibor: A szakkönyvtári munka. – Budapest: OSZK KMK, 1963. - p. 26.
- ²² VARGA Katalin: A felsőoktatási könyvtár. In: Könyvtárosok kézikönyve 3. köt. p. 144-146
- ²³ Osztrák Kulturális Fórum:
<http://www.okfbudapest.hu/library>
- ²⁴ Ismertebb nevén Ombudsmani Hivatal vagy Országgyűlési Biztos Hivatala
- ²⁵ SÁNDOR Gertrud: A bírósági könyvtárak jelene és jövője. Adatok és tények a bírósági jogi szakkönyvtárakról. Javaslat a megyei bíróságokon működő könyvtárak, könyvgyűjtemények kezeléséhez, működéséhez. In: Könyv, könyvtár, könyvtáros, 1998. (7. évf.) 8. sz. p. 3-11.
http://www.epa.hu/01300/01367/00104/pdf/KKK_1998-08opt.pdf

- ²⁶ SÁNDOR Gertrud: A bírósági könyvtárak Magyarországon 1998-2003. In: Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2004. (13. évf.) 10. sz. p. 39-45.
<http://epa.oszk.hu/01300/01367/00058/pdf/04ki.pdf>
- ²⁷ Az adatokat Kovácsné Garamszegi Marianna, a Fővárosi Törvényszék vezető könyvtárosa bocsátotta rendelkezésemre a saját felméréséből.
- ²⁸ Lásd bővebben: Gerencsér Judit, Haraszi Pálné, Sándor Gertrud: Megalakult a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Jogi Szekciója. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011 (20. évf.).5. sz. p. 40.
- ²⁹ FRANK Ignác: A közigazgatás törvénye Magyarországon. – Budán: 1845. p. 10.
<http://digitalia.lib.pte.hu/?p=2638>

Beérkezett: 2016. XI. 7-én.

Sándor Gertrud

a Zalaegerszegi Törvényszék
dr. Degré Alajos Jogi Szakkönyvtár
könyvtárvezetője.

E-mail:

gertudsandor@zalaegerszegi.birosag.hu

E számunk megjelenését önkéntes munkájával segítette:

*Bátfai Mária Erika
Berke Barnabásné
Csüllög Mihály
Fonyó Istvánné
Hegyközi Ilona
Kun Eszter
Orbán Anita Krisztina
Prokné Palik Mária
Sándor Gertud*

Kedves olvasóink!

2017. január 1-jétől áttérünk a TMT szakfolyóirat kizárólag online megjelenésére. Célunk ezzel az, hogy korszerűbb megjelenést nyújtsunk az olvasóknak. Az interneten megjelenő változat lehetővé teszi a számítógépes keresést, a közvetlenebb kapcsolattartást az érdeklődőkkel.

Megkezdtük a TMT már meglévő elektronikus változatának adaptálását az OJS (Open Journal System) szerkesztőségi és publikálási rendszerbe.

Folyamatosan tájékoztatjuk Önöket az új honlap szerkezetéről, a menüpontok tartalmáról/eléréséről, egyes cikkek kinyomtatásáról, az előfizetés módjáról és a szerzőknek szóló információkról.

Szerkesztőség